

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Εικαστικής Αγωγής

«Αναζητώντας τα ζώα στην πινακοθήκη»

Εισηγήσεις για δημιουργική αξιοποίηση του Εκπαιδευτικού Προγράμματος στο μάθημα της Τέχνης, μετά την επίσκεψη των παιδιών στη Δημοτική Πινακοθήκη Πάφου.

1. Δραστηριότητες στο Εικαστικό Ημερολόγιο

Δραστηριότητα 1 (Εργασία στον κύκλο) – παρουσίαση, συζήτηση

Τα παιδιά παρουσιάζουν τα αγαπημένα τους ζώα, χρησιμοποιώντας φωτογραφίες που έφεραν από το σπίτι τους ή εικόνες που έχουν βρει στο διαδίκτυο ή αλλού. Τα παροτρύνουμε να εξηγήσουν γιατί είναι τα αγαπημένα τους, αλλά και να τα περιγράψουν. Στη συνέχεια ανταλλάσσουν τις φωτογραφίες και καλούνται να διατυπώσουν ένα ερώτημα (τι θα ήθελαν να μάθουν) σχετικά με το ζώο του συμμαθητή/τριας τους. Ταυτόχρονα ο/η εκπαιδευτικός σημειώνει στον πίνακα τα ερωτήματα των παιδιών. Τα παιδιά επιστρέφουν στην ομάδα τους και καταγράφουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο τα ερωτήματα που αφορούν το συγκεκριμένο ζώο. Καλούνται να βρουν υλικό σχετικό με το ερώτημα αυτό στο σπίτι και να το παρουσιάσουν την επόμενη φορά. Μπορεί να συζητήσουν με τους γονείς και να καταγράψουν τις πληροφορίες που θα τους δώσουν ή να παρατηρήσουν προσεκτικά το ζώο τους και να κάνουν κάποιο προσχέδιο στο εικαστικό ημερολόγιο.

Δραστηριότητα 2 (Εργασία στην ομάδα) – Διερεύνηση

Τα παιδιά καλούνται να καθίσουν σε ομάδες συναντώντας τους συμμαθητές τους που έχουν το ίδιο αγαπημένο ζώο. Όπου υπάρχει μόνο ένα είδος ζώου τα παιδιά καλούνται να τα ομαδοποιήσουν θέτοντας δικά τους κριτήρια π.χ. πού ζουν, τι τρώνε κτλ. Εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές και τις καταγράφουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο. Επίσης καλούνται να συζητήσουν τον «χαρακτήρα» των ζώων τους.

Δραστηριότητα 3 (Ατομική εργασία) – Δημιουργία

Τα παιδιά ενθαρρύνονται να σχεδιάσουν στον αέρα με το δάκτυλό τους το αγαπημένο τους ζώο. Έπειτα καλούνται να εντοπίσουν και να σχεδιάσουν τα διαφορετικά σχήματα που βλέπουν στο ζώο τους (εικόνες/φωτογραφίες που έφεραν από το σπίτι τους – βλ. δρ. 1). Στη συνέχεια χρησιμοποιώντας χρωματιστές κόλλες κόβουν σχήματα και τα κολλούν για να φτιάξουν το δικό τους ζώο. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν αχυρόχαρτο (A4 ή A3) για βάση και κόλλες γλασέ ή κόλλες από άχρηστα περιοδικά για το ζώο τους. Με αυτόν τον τρόπο όλα τα παιδιά είναι σε θέση να φτιάξουν το ζώο τους και να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση.

Σημείωση: Αν τα παιδιά δεν έχουν ξαναμιλήσει για σχήματα μπορεί να γίνουν περισσότερες δραστηριότητες με σχήματα. Επιπλέον μπορεί να γίνει και διαθεματικά με το μάθημα των μαθηματικών και της γυμναστικής.

Δραστηριότητα 4

Αξιολόγηση – Συλλογική εργασία (χρόνος: 40 λεπτά)

Τα παιδιά μαζεύονται και πάλι στον κύκλο φέρνοντας μαζί τους και τα ζώα τους τα οποία τοποθετούν μπροστά τους. Ενθαρρύνονται να μιλήσουν για αυτά, να εξηγήσουν τι και πώς το έφτιαξαν, τι τους άρεσε περισσότερο και τι λιγότερο. Στη συνέχεια επιλέγουν κάποια από αυτά και δημιουργούν διαλόγους μεταξύ τους. Μπορεί το θέμα της συζήτησης να είναι για το πού ζουν, τι τρώνε κτλ. ή για κάποιο θέμα που αφορά στην προστασία των ζώων.

2. Ενδεικτικές δραστηριότητες με τεχνικές

Γλυπτική με χαρτοπολτό

Ο/Η εκπαιδευτικός με τη βοήθεια των παιδιών ετοιμάζει από την προηγούμενη μέρα τον χαρτοπολτό. Για την ετοιμασία του χαρτοπολτού θα χρειαστούν άχρηστες κόλλες ή εφημερίδες οι οποίες θα κοπούν μικρά κομματάκια και θα μπουν σε ένα κουβά να μουλιάσουν μαζί με νερό και αραιωμένη γόμα PVA. Την επόμενη μέρα ο/η εκπαιδευτικός τον «ζυμώνει» και στη συνέχεια είναι έτοιμος για χρήση. Τα παιδιά μπορούν να φτιάξουν τα κεφάλια ζώων και να τοποθετήσουν ένα ξυλάκι στη μέση. Αφού στεγνώσει ο χαρτοπολτός μπορεί

να τον ζωγραφίσουν με νερομπογιές ή ακρυλικά και να ντύσουν με ανάλογα υφάσματα το ξυλάκι. Έτσι μπορούν να δημιουργήσουν το κουκλοθέατρο της τάξης και ανάλογα να το αξιοποιήσουν για δραματοποιήσεις και παραστάσεις.

Γλυπτική με πηλό

Τα παιδιά δημιουργούν πλάθοντας με τον πηλό το αγαπημένο τους ζώο. Μπορούν από το ίδιο κομμάτι πηλού να δημιουργήσουν τα διάφορα μέρη του σώματος. Εναλλακτικά μπορούν να κόψουν τον πηλό και να κάνουν τα διαφορετικά μέρη του σώματος του ζώου τους. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν σύρμα ή ξυλάκια για σουβλάκια για να τα ενώσουν με τρόπο που να μην σπάζει ο πηλός, όταν στεγνώσουν. Τα ζώα μπορούν να τα ομαδοποιήσουν στο τέλος φτιάχνοντας τη δική τους «φάρμα», «ζούγκλα», «παρέλαση ζώων», «διαδήλωση ζώων» κτλ.

Ανάγλυφο έργο με πηλό

Τα παιδιά χρησιμοποιώντας μια μπαλίτσα πηλού την πιέζουν με την παλάμη τους και φτιάχνουν μια «πήλινη πίτα». Μπορούν να χαράξουν σε αυτή, να προσθέσουν και να αφαιρέσουν πηλό, φτιάχνοντας το δικό τους μενταγιόν με το αγαπημένο τους ζώο. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να φτιάξουν ομαδικά αιωρούμενα έργα (mobiles).

Γλυπτική με πλαστελίνη

Τα παιδιά μπορούν να φτιάξουν τα δικά τους γλυπτά με πλαστελίνη. Δίνεται έμφαση στην κίνηση του ζώου και πώς επικοινωνεί τις ανάγκες του. Τα ζωάκια των παιδιών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δημιουργήσουν κινούμενες εικόνες με την τεχνική του “stop motion” (βλ. http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/erga_paidion_kinoumeni_eikona.html).

Εγκατάσταση στο χώρο

Εμπνεόμενα από το έργο της Γιώτας Ιωαννίδου «Το ταξίδι του ταύρου στην πόλη» τα παιδιά καλούνται να φτιάξουν τη δική τους εγκατάσταση. Ο/η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να φέρουν διάφορα υλικά από το σπίτι τους για να δημιουργήσουν ένα φανταστικό χώρο για το αγαπημένο τους ζώο.

Μπορεί να φέρουν παλιά πλαστικά ζωάκια, άχρηστα αντικείμενα (π.χ. κουτιά παπουτσιών, μικρά μπουκάλια, δοχεία, ασημόχαρτο κ.α.). Επίσης, μπορεί να μαζέψουν από την αυλή του σχολείου ξυλαράκια, πέτρες, φτερά, φύλλα κτλ. Χρησιμοποιώντας το κουτί παπουτσιών (ή οποιοδήποτε άλλο κουτί, κασόνι) σαν βάση ή πλαίσιο για την εγκατάστασή τους, δημιουργούν τη δική τους ιστορία δουλεύοντας ατομικά ή ομαδικά. Πριν δημιουργήσουν την εγκατάστασή τους μπορεί να σχεδιάσουν ή να κάνουν ιδεογράμματα στο εικαστικό τους ημερολόγιο για το τι θα περιλαμβάνει και γιατί.

Ο/Η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να εκφραστούν και να προβληματιστούν πριν την εικαστική δημιουργία. Για παράδειγμα ανάλογα με το περιβάλλον που μπορεί να θέλουν να δημιουργήσουν, τα ενθαρρύνει να σημειώσουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο τι μπορεί να υπάρχει εκεί, τι συναισθήματα προκαλεί αυτό το μέρος κτλ. Επίσης, μπορεί να προβληματιστούν για πρακτικά ζητήματα όπως, πώς θα δημιουργήσουν ένα τείχος, πώς θα το κάνουν στέρεο, πώς θα το κολλήσουν κτλ. Εννοείται βέβαια ότι μπορεί να κάνουν αυτή την εγκατάσταση και με άλλους ήρωες όπως ανθρώπους, ψάρια, πουλιά κτλ. Το θέμα αυτό μπορεί να εξελιχτεί σε ενότητα που να σχετίζεται με διάφορες θεματικές περιοχές ανάλογα με την οπτική που ο/η εκπαιδευτικός κρίνει κατάλληλη για τους μαθητές/τριες.

3. Διαθεματικές Δραστηριότητες

Στο μάθημα της γλώσσας τα παιδιά γράφουν τη δική τους ιστορία με τίτλο «Το ταξίδι του ταύρου στην πόλη». Αφού έχουν ήδη δει το αντίστοιχο έργο στην Πινακοθήκη, ενθαρρύνονται να φανταστούν τις περιπέτειες του ταύρου και να τις καταγράψουν. Στη συνέχεια εικονογραφούν την ιστορία τους και φτιάχνουν το δικό τους παραμύθι με τις περιπέτειες του ταύρου.

Εναλλακτικά ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να προκαλέσει τη φαντασία των μαθητών με ερωτήσεις όπως;

- Ποιο ήταν το μεγαλύτερο ζώο που συνάντησε στην πόλη. Πόσα πόδια είχε, πώς έμοιαζε, ποια είναι τα πιο έντονά του χαρακτηριστικά;

Σχεδίασε το ζώο όσο πιο μεγάλο γίνεται. Αν θέλεις να το κάνεις τεράστιο μπορείς να σχεδιάσεις μόνο το κεφάλι και το λαιμό του.

- Αν ήσουν εσύ ο ταύρος τι θα έπαιρνες μαζί σου κατεβαίνοντας στην πόλη και γιατί; Θα έπαιρνες την κλωστή ή θα την αφήνες στο διαστημόπλοίο σου;
- Τι θα έκανες αν ο ταύρος επιστρέφοντας στη γη προσγειωνόταν στην οροφή του σπιτιού σου;

Στο μάθημα της γλώσσας τα παιδιά μπορούν επίσης να δημιουργήσουν ένα «τεράστιο παραμύθι» αξιοποιώντας τα ζώα τους. Φτιάχνουν μια ιστορία, όπου π.χ. τα ζώα ζουν στη σχηματούπολη και το κάθε ένα από αυτά έχει ένα ρόλο να διαδραματίσει. Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού τα παιδιά ενώνουν σε βιβλίο τις κόλλες με τα ζώα αφού πρώτα αποφασίσουν και γράψουν την ιστορία τους. Ένας τρόπος παρουσίασης είναι το κάθε ζώο να μιλά, αφού του προσθέσουν ένα συννεφάκι ομιλίας. Άλλος τρόπος να γράψουν την ιστορία και να προσθέσουν φωτογραφίες των έργων. Εναλλακτικά μπορούν να περάσουν τις φωτογραφίες στον υπολογιστή και να τις επεξεργαστούν προσθέτοντας και κείμενο, έτσι ώστε να τυπωθεί σε βιβλιαράκι.

Φωτεινή Λάρκου, Σύμβουλος Εικαστικής Αγωγής 2014-2015